

6.2 Vientisinis sakiny.

Pagrindinės skyrybos taisyklės

Vientisinis sakiny – tai sakiny, kuriame yra vienas gramatinis centras, kurį sudaro veiksnys (Kas?) ir tarinys (Ką veikia?).

Pagrindinės vientisinio sakinio skyrybos taisyklės

<p>Kablelis</p> 	<p>1. Vienarūšės sakinio dalys:</p> <p>a) nesujungtos jungtukais;</p> <p>b) Jungiamos jungtukais <i>o, bet, tačiau, tik.</i></p> <p>c) Prieš antrą (ir tolesnį) kartojamąjį jungtuką <i>ir, ar, arba, bei, nei.</i></p> <p>2. Išplėstinis pažyminy ir priedėlis po pažymimojo žodžio.</p> <p>3. Tikslinamosios aplinkybės.</p> <p>4. Kreipinys.</p> <p>5. Įterpinys.</p>	<p>Stovėjome tvirti, susikaupę.</p> <p>Mėnuo šviečia, bet nešildo.</p> <p>Norėjau ir bėgti, ir rėkti.</p> <p>Išvirk arba pupų, arba žirnių.</p> <p>Tyliai ošė miškas, supantis ežerą.</p> <p>Patekėjo saulė, didelė, raudona, ir nušvietė dangų.</p> <p>Jisai, Pranukas, už visus kaltesnis.</p> <p>Raiste, prie šulinio, ilsėjosi gyvačių karalienė.</p> <p>Nešk, žirgeli, raganėlę per laukelį rudenėlio. (S. N.)</p> <p>Kitą kartą, savaime aišku, jis nepadarys tokios klaidos.</p>
<p>Brūkšnys</p> 	<p>1. Veiksnys nuo sudurtinio tarinio vardinės dalies.</p> <p>2. Vienarūšės sakinio dalys, einančios prieš apibendrinamąjį žodį.</p> <p>3. Brūkšniais gali būti skiriami įterpiniai.</p>	<p>Žodis – galingas ginklas.</p> <p>Mūsų pareiga – gerai mokytis.</p> <p>Ir vabzdžiai, ir gyvuliai, ir žmonės – visi džiaugėsi pavasariu.</p> <p>Ore – sunku patikėti – mirgėjo geltonos peteliškės.</p>
<p>Dvitaškis</p> 	<p>1. Vienarūšės sakinio dalys, einančios po apibendrinamojo žodžio.</p>	<p>Lietuviai apdainavo daug medžių, pavyzdžiui: ąžuolą, beržą, klevą.</p> <p>Visko: ir džiaugsmo, ir liūdesio, buvo pilna jos gyvenime.</p>

6.2 Vientisinis sakiny.

Pagrindinės skyrybos taisyklės

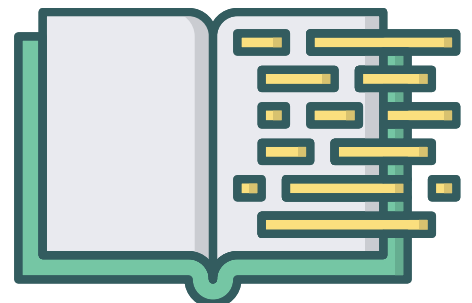
1. Iš pateiktų žodžių sudarykite vientisinius sakinius. Keiskite linksniuojamųjų žodžių galūnes.

1. Miškas, čiulba, paukščiai, ant medžiai, šakos.
2. Vaikai, kiekviena, diena, eiti į, mokykla.
3. Žiema, labai, šalta, ir nyku.
4. Močiutė, kepti, duoną, duonkepis.
5. Aš, girdėti, seselės, kaip, kalba.

2. Baikite rašyti vientisinius sakinius.

1. Saulė nusileido _____.
2. Išvirk arba pupų, _____.
3. Mūsų darbai – _____.
4. Stovėjome tvirti, _____.
5. Keliu nuėjo berniukas – _____.
6. Mano bendraklasė, _____, žaidžia tenisą.
7. Kitąsyk, _____, gyveno vienas žmogus.
8. Patekėjo saulė, _____, ir nušvietė dangų.
9. Aš mačiau visko: _____.
10. Mėnuo šviečia, bet _____.

6.2 Vientisinis sakinyš. Pagrindinés skyrybos taisyklés

3. Raskite pateikiamų sakinių gramatinius centrus (veiksnį ir tarinį). Juos išrašykite.

1. Amatą mokédamas, šunų nebelodysi. (tts.) _____
 2. Žydėjo raktažolés, lelijos pakalnutés. _____
 3. Kieme stovėjo Ignas, mano mokinys. _____
 4. Mėnuo šviečia, bet nešildo. _____
 5. Norėjau ir dainuoti, ir šokti, ir verkti. _____
 6. Du kart du – keturi. _____
 7. Eglė turėjo tris sūnus: Ažuolą, Uosį ir Beržą. _____
 8. Kitąsyk, labai seniai, gyveno vienas žmogus. _____
 9. Važiavo kartą keliu karalaitis, pamatė tą gėlę ir panoró ją nuskinti.
-
10. Ji, matyt, nebeateis. _____

4. Perskaitykite sakinius, padėkite skyrybos ženklus.

1. Karolis Andrius Vilius mano mielieji pusbroliai.
2. Žiūrėjau į mergaitę labai tylią ir liūdną ir kažkodėl šypsojauši.
3. Patekėjo saulė didelė raudona.
4. Vilkas palikęs kurapkas nusliūkino toliau.
5. Šiandien valgiau skanų bet rūgštų obuolį.
6. Visi mama, tėtis, sesė ir aš išėjome uogauti.
7. Meilė tai labai stiprus jausmas.
8. Apšilo senelė sėdi prie akmenų ir valgo sūrį.
9. Miške kvepia šviežias medis ir kadagių krūmas.
10. Visi miško vėjai gairino ir glostė jo veidą.

6.2 Vientisinis sakinyss.

Pagrindinés skyrybos taisyklés

5. Perskaitykite sakinius ir atlikite užduotis:

1. Įrašykite praleistas raides.
2. Padėkite reikiamus skyrybos ženklus.
3. Pabraukite vienaarūšes sakinio dalis.

1. Mano maž_tė mergaitė jau tuomet mėgo svajoti apie platų pasaulį visokius neįsivaizduojamus daiktus. 2. Žemė maišosi su dangumi pusto š_la ir darosi nejauku. 3. Ir akyse ir silpname balse jauti nuog_stavimą. 4. Juodu perėjo _žuolyną perbrido negilų bet sraunų upelį ir keliavo tolyn į kalnus. 5. Debesys plaukė toli į rytus ūmai gr_žėsi į pietų pus__ ir slėpėsi už egl_no. 6. Prie namo aikštelėj__ kiem__ ir ant viešk_lio šokinėdami š_kavo ir mojavo rankomis vaikai. 7. Jis pasileido per laukus į vieną į kitą pusę paskum gr_žo vėl į kiemą.

4. Išrašykite sakinių gramatinius centrus.

5. Vientisinius sakinius nuspalvinkite raudonai, likusius - mėlynai.

Ramūnas
apsižvalgė ir
pajuto šilumą.

Žvaigždės
žibėjo, o
mėnulis rodė
kelį.

Stoviu ir
klausau, ką
mama man
pasakys

Nei juoktis, nei
verkti jau
nesinorėjo.

Berņiukas
sulėtino
žingsnius,
sustojo,
atsisuko.

Miškas ūžia,
verkia, gaudžia

Tekėk, saulele,
tekėk.

Diena, atrodo,
bus graži.

Tomas priėjo, o
Matas privažiavo
dviračiu prie
seno malūno.

